

Postanowienie z dnia 22 stycznia 2008 r.

I UZ 39/07

Zawarte w apelacji stwierdzenie o zwolnieniu strony w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych od opłat sądowych z mocy art. 96 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.) nie jest równoznaczne ze złożeniem wniosku o zwolnienie od opłaty podstawowej.

Przewodniczący SSN Teresa Flemming-Kulesza, Sędziowie: SN Zbigniew Myszka, SA Jolanta Pietrzak (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 22 stycznia 2008 r. sprawy z odwołania Leona G., A.M.E. Spółki z o.o. w N.W.E. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w O. o ustalenie podlegania ubezpieczeniu społecznemu, na skutek zażalenia ubezpieczonego A.M.E. Spółki z o.o. w N.W.E. na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 16 października 2007 r. [...]

o d d a l i ł zażalenie.

U z a s a d n i e n i e

Postanowieniem z dnia 16 października 2007 r. Sąd Apelacyjny w Białymstoku odrzucił apelację Leona G. oraz A.M.E. Spółki z o.o. w N.W.E. od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 21 maja 2007 r. [...] podnosząc w uzasadnieniu, że apelacja wniesiona przez profesjonalnego pełnomocnika nie została jednocześnie opłacona opłatą podstawową, określoną w przepisie art. 36 § 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.). W motywach zaskarżonego postanowienia Sąd Apelacyjny stwierdził, że zawarta w treści apelacji adnotacja o korzystaniu przez skarżących z ustawowego zwolnienia od kosztów sądowych nie stanowi formalnego wniosku o zwolnienie od

opłaty podstawowej, zwłaszcza, że nie dołączono do apelacji dokumentów wymaganych dla uzyskania takiego zwolnienia.

Zażalenie na to postanowienie złożyła A.M.E. Spółka z o.o. w N.W.E. domagając się jego uchylenia. W uzasadnieniu zażalenia skarżąca stwierdziła, że Sąd drugiej instancji nieprawidłowo uznał, że apelacja powinna zostać odrzucona już przez Sąd pierwszej instancji w stosunku do skarżącej spółki z tego powodu, że wraz z wnioskiem osoby prawnej podobnie, jak z wnioskiem osoby fizycznej, konieczne było złożenie oświadczenia obejmującego szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania zgodnie z art. 102 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Powołany przepis dotyczy bowiem zwolnienia od kosztów osób fizycznych, natomiast przyznanie takiego zwolnienia dla osób prawnych reguluje art. 103 powołanej ustawy.

Zdaniem skarżącej spółki przepisy dotyczące uiszczania opłat sądowych nie określają jaka powinna być forma i treść wniosku o zwolnienie od kosztów. W tym stanie rzeczy nawet nieprecyzyjne oznaczenie żądania w piśmie procesowym stanowi podstawę do podjęcia przez Sąd czynności wyjaśniających w celu nadania temu pismu biegu przez rozpoznanie właściwie rozumianego żądania. Nieuprawnione było zatem przyjęcie przez Sąd Apelacyjny, że wniosek spółki nie został wcale złożony, bo nie był należycie uzasadniony.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest zasadne. Rację ma skarżąca co do tego, że kwestia zwolnienia od kosztów sądowych osoby prawnej uregulowane została w art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz że procedura przyznawania tego zwolnienia nieco się różni od procedury dotyczącej zwalniania od kosztów sądowych osób fizycznych przewidzianej w art. 102 powołanej ustawy. Jednakże również w takim przypadku, gdy o zwolnienie od kosztów sądowych występuje osoba prawna warunkiem podstawowym dla wszczęcia takiej procedury jest złożenie wniosku o przyznanie zwolnienia. W rozpatrywanej sprawie Sąd Apelacyjny prawidłowo przyjął, że skarżąca o takie zwolnienie nie wystąpiła. Wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych jest pismem procesowym, powinien więc zawierać przede wszystkim wyraźne stwierdzenie, że strona domaga się takiego zwolnienia wraz z określeniem jego zakresu, a nadto przedstawienie opisu kondycji finansowej wnioskodawcy wraz

z dowodami na poparcie przytoczonych okoliczności (art. 126 § 1 pkt 3 k.p.c.). Oczywiście możliwe jest zawarcie takiego wniosku w treści pisma procesowego podlegającego opłacie, co jednak nie oznacza, że w takiej sytuacji rygory dotyczące jego wymaganej treści są mniejsze. Z całą pewnością nie odpowiada tym wymogom adnotacja zamieszczona przez pełnomocnika skarżącej w apelacji.

Wszak wspomniana adnotacja zawiera jedynie nieodpowiadające rzeczywistości stwierdzenie, że odwołujący się są zwolnieni od opłaty od apelacji na podstawie art. 96 ust.1 pkt 4 w związku z art. 98 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Tymczasem to ustawowe zwolnienie od kosztów sądowych nie obejmuje opłaty podstawowej, co wynika jednoznacznie z treści powołanego art. 96 ust.1 pkt 4 ustawy. Uzyskanie zwolnienia od tej opłaty jest natomiast możliwe, w świetle unormowania zawartego w art. 100 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, ale wymaga złożenia stosownego wniosku. Skarżąca spółka takiego wniosku nie złożyła, albowiem - jak słusznie zauważył Sąd Apelacyjny w motywach zaskarżonego postanowienia - nie może być za taki wniosek uznana adnotacja zawarta w treści apelacji świadcząca o błędnym przekonaniu pełnomocnika, iż wnoszący apelację w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych zwolnieni są z opłaty podstawowej z mocy ustawy.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na mocy art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł jak w postanowieniu.

=====